

**АБАЙ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ ПЕДАГОГИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ им.АБАЯ**

**ПЕДАГОГИКА ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯ ИНСТИТУТЫ
ИНСТИТУТ ПЕДАГОГИКИ И ПСИХОЛОГИИ**

**МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ПЕДАГОГИКА КАФЕДРАСЫ
КАФЕДРА ДОШКОЛЬНОГО ОБРАЗОВАНИЯ И СОЦИАЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ**

ҚАЗІРГІ ЗАМАНАУИ ОҚУ-ТӘРБИЕ ҮДЕРІСІНДЕГІ БІЛІМ БЕРУ ТЕХНОЛОГИЯЛАРЫ

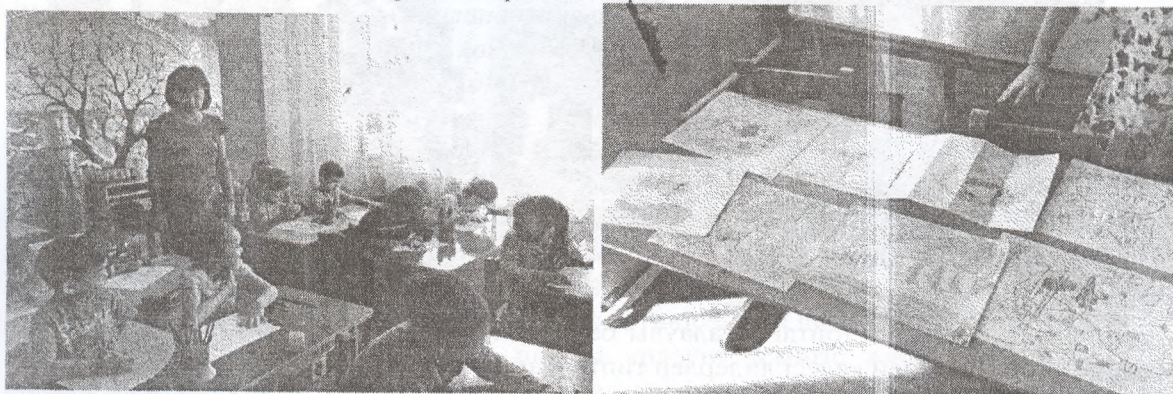
ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В СОВРЕМЕННОМ УЧЕБНО-ВОСПИТАТЕЛЬНОМ ПРОЦЕССЕ

Мазмұны

Кіріспе	3.
Р.К.Бекмагамбетова. Сайт детского сада как эффективное средство взаимодействия с родителями.....	4
Халитова И.Р. Мектепке дейінгі мекемедегі Абайтану: бірге оқып, бірге жатта.....	5.
Манкеш А.Е. Инновациялық технологиялар негізінде дайындалған жаратылыстану пәнінің оқу-әдістемелік кешені	16
Цой А.А. Инновационные технологии по развитию речи детей дошкольного возраста.....	21
Метербаева К.М. Мектепке дейінгі ұйымдарда инновациялық технологияларды ендірудің тиімділігі.....	25
Елкеева А.Б. Инновациялық педагогикалық технологияларды жоғары оқу орындарында тиімді пайдаланудың мүмкіндіктері.....	28
Алимбекова А.А. Балалардың лидерлік сапаларын дамыту технологиялары.....	32
Төлешова Ұ.Б. Тәрбие жұмыстарын ұйымдастыруда арт-терапияларды тиімді пайдалану жолдары.....	37
Айтпаева А.К. Арт-терапия в работе с детьми дошкольного возраста (развитие мелкой моторики руки старших дошкольников).....	44
Атемкулова Н.О. Мектеп жасына дейінгі балаларды музыка терапия арқылы тәрбиелеу.....	54
Қыяқбаева Ұ.Қ. Мектепке дейінгі білім беру мазмұнын жаңартуда жобалау әдісінің маңызы.....	62.
Азимбаева Д.Қ. Мектепке дейінгі тәрбиелеу - оқыту үдерісінде құм терапиясының элементтерін қолдану.....	69
Абишева Ж.А. Психологическое развитие дошкольника.....	69
Каримова Р.Е. Драматизациялық ойын.....	71
Абилбакиева Ғ.Т. Болашақ мектепке дейінгі мамандардың ақпараттық құзыреттілігін қалыптастыру қажеттілігі.....	84
Әрінова Б.А. Әлеуметтік педагогтің дарынды балалармен жұмыс жасау технологиялары.....	87
Бер икханова А.Е. Об актуальности организации коллаборативной учебной среды в профессиональной подготовке будущих социальных педагогов.....	93
Садвакасова З.М. ВОСПИТАНИЕ КРЕАТИВНОГО ПОКОЛЕНИЯ: поиск новых стратегий обучения.....	96
Садвакасова З.М. Инновационные практики в работе с «группой риска» в организации образования.....	104
Төлешова Ұ.Б. Оқушылардың интеллектуалдық қабілетін дамыту технологиялары.....	112.
Ширинбаева Г.Қ. «Өзін-өзі тану» рухани-адамгершілік білім беру бағдарламасы шеңберінде әлеуметтік-педагогикалық іс-әрекетті жүзеге асыру.....	116
Төлешова Ұ.Б. Мектепте әлеуметтік психологиялық жұмыстарды ұйымдастыру жолдары.....	125
Садвакасова З.М. Технология разработки и проведения тренинга в образовательном процессе.....	128
Садвакасова З.М. Секреты постановки Великих Достойных Целей	138
Төлешова Ұ.Б. Оқушылардың креативтілік қабілетін дамыту жолдары.....	152
Абишева Ж.А. Психологические особенности в работе социального педагога.....	156

түсті бояумен немесе үлкен және ортада бейнелесе, онда олар Немоны лидер ретінде қабылдап, оның лидерлік іс-әректін түсінгендері.

Балалар Лидер Немоны бейнелеу үстінде.

Сурет салып болған соң балалар өз еңбектерін суреттеп түсіндіріп, лидер – Балық Немоның ерлігін, досына көмектескенін, барлық балықтарға ақыл айтқандарын өз ойларынан әр түлі қызық жағдайлар қосып әңгімелеп береді. Тәрбиеші тарапынан бала мадақталып, жұмыс атқарғанына байланысты бағалануы тиіс. Мақтау лидерлік сапалардың айқындалуын және белгілі бір беделдің бекітілуін ынталандырады. Тәрбиеші балалардың әрқайсысына белгілі бір істе ең үздік бола алатынын түсінуіне жағдай тудыру қажет. Сонда балалар лидер болуға таласпай, өз қиялын, шығармашылық және жеке қасиеттерін көрсетуге тырысатын болады.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі:

1. Фопель К. Сплоченность и толерантность в группе. Психологические игры и упражнения. Пер. с нем. - М.: Генезис, 2002. - 336 с. Емельянова М. Н.
2. Развитие лидерского потенциала детей дошкольного возраста в процессе исследовательской деятельности : Дис. ... канд. пед. наук Екатеринбург, 200. - 181 с.

ТӘРБИЕ ЖҰМЫСТАРЫН ҰЙЫМДАСТЫРУДА АРТ - ТЕРАПИЯЛАРДЫ ТИІМДІ ПАЙДАЛАНУ ЖОЛДАРЫ

Толешова Ұ.Б. – п.ғ.к., педагогика және білім беру менеджменті кафедрасы доценті, Ғал-Фараби атындағы ҚазҰУ-і.

XXI ғасырдың басында жаһандану мен ұлттық тенденциялардың бірлігі, үйлесімі мен текетіресі елдің, ұлттың, жеке адамның адамгершілік қасиет сапаларын, ар-намысын жаңа қырынан саралауды талап етіп отыр. Бүгінгі тәрбиенің басты міндеті – адамзат мәдениетінің сан ғасырлық өркениеттік жетістіктері мен ұлттық рухани, мәдени байлықты кіріктіре отырып меңгерту, сөйтіп, студент-жастарды нарықтық экономикаға бейімделген, өмірге икемделген, жан-жақты жетілген, қабілетті, кез келген тұтқиыл жағдайлардан жол тауып шыға алатын ынталы да іскер, табанды да талантты, Отанын сүйетін азамат етіп тәрбиелеу болып табылады. Адам баласының әрқайсының өз өмір жолы болатыны тәрізді, кез-келген халықтың, қоғам мен мемлекеттің өз тарихи ғұмыры бар. Ол көне тіршілік көшінде сан алуан кейіпте көрініп келе жатқан күрделі үдеріс.

Тәрбиелеу - мұғалімнің оқушылармен шынайы қарым-қатынас жасауға бағытталған және оқушыларға саяси, өнегелік, эстетикалық, физикалық қасиеттерін қалыптастыру мақсатымен алуан түрлі әрекетті ұйымдастыру арқылы оқушының тұлғалық қасиетін қалыптастыруға ықпал ету. Қазіргі кезеңде балабақшада, мектеп жасындағы оқушыларға және ересек адамдарға арт-терапияның түрлерін тиімді қолданудың маңызы ерекше.

Арт - терапия - бұл емдеу ғана емес, сонымен креативтің дамуы, тұлғаның дамуы мен үйлесімділігі, кез-келген жағдайды шешуге көмек береді. Арт - терапия бейнелік өнер арқылы жанның дамуы мен емдеудің табиғи және қолайлы әдісі. Арт-терапия терминін ғылымға **1938 жылы Адриан Хилл** енгізді. Арт-терапия ағылшын тілінен аударғанда «**шығармашылық терапия**» деген ұғымды білдіреді.

Арт-терапия шектеусіз және психотерапияның барлық бағыттарында, педагогикада, әлеуметтік жұмыста т.б. қолданылады. Әр адам өзін, өз сезімін және өзінің жағдайын әуен, дыбыс, қимыл және сурет арқылы көрсете алады. Кейбір адамдар үшін бұл - әлемге өзі туралы өзінің шығармашыл адам екенін танытудың жалғыз ғана әдісі болып табылады. Арт - терапияның түрлері өте көп оны жүргізу арқылы біз оқушылардың көңіл-күйін көтеріп, шығармашылық қабілетін дамыта аламыз.

Қазіргі таңда әлемде **гепатология** деп аталатын жаңа ғылым пайда болды. Басқа атауы - **күлкі терапиясы**. Бұл ғылымның кеңінен зерттелетін жөні бар. Себебі, күлкі адам ғұмырының ұзақ болуына ықпал жасап қана қоймай, ағзаға оң пайдасын тигізеді. *Күлкі иммунитетті күшейтеді*. Калифорния университетінің ғалымдары күлкінің иммунитетті жақсартып, адам ағзасын қорғайтынын дәлелдеген. Күлген кезде стресс гормондарының деңгейі төмендеп, түрлі вирустарға төтеп беретін Т-лимфоциттерінің көлемі ұлғаяды. Сондай-ақ, ғалымдар күлкі адам ағзасындағы рак клеткаларының пайда болуына жол бермейтіндігін анықтады.

Гепатология ғылымын зерттеп жүрген невролог-дәрігер **Уильям Фрайдың** айтуы бойынша «күлкі тыныс алу жолдарындағы қан тамырларының жұмысын жақсартып, адамды сабырлы болуға итермелейді. *Жүзінен күлкі кетпейтін жандар басқаларға қарағанда стресс пен депрессияға сирек шалдығады*» деген болатын[1].

Ал Дельфина - Бейли арттерапияны қолдануда 4 негізі бағыттың ұсынады:

- **Пассивті (енжар) арттерапия.** Дайын өнер туындыларын қатынасушымен анализ және интерпретация жасау арқылы емдік әсерге қолдану;
- **Актив (белсенді) арттерапия.** Қатынасушының өзіндік шығармашылығын ояту, мұнда шығармашылықтық акт негізі емдік фактор болып саналады;
- **Бірінші және екінші қағидаларды бір мезгілде қолдану;**
- **Психотерапевттің өзіндік рөлін,** оның қатынасушымен шығармашылық жұмысын оқудағы қарым-қатынасын бағалауы.

Арт-терапия әдісі - адамның ішкі өзіндік «Менін» сурет салуда, өлең жазғанда, мүсін жасағанда, ойланбай істесе де өзіндік ішкі дүниесін көрсетіп отырады деп сенімді тұжырымдайды. Арт-терапия арқылы оқушылардың көркемдік іс-әрекеттің музыкалық, бейнелеу, театралды ойын, көркем сөйлеуге дағдыланады.

Мектепте тәрбие жұмыстарын ұйымдастыру барысында **арт - терапияның** төмендегідей түрлерін қолдануға болады:

- **Құм терапиясы;**
- **Ертегі терапиясы;**
- **Фототерапия;**
- **Коллаж терапиясы;**
- **Фольклорлық терапия;**
- **Мандала терапиясы;**
- **Драма терапия және т.б.**

«Құм терапиясы» қағидасы аналитикалық терапияның негізін салушы **Карл Густав Юнг** болды. Мүмкін ұлы Юнгке адамның құммен «әлектенуінің» қажеттілігі, оның құрылысы осы идеяны ұсынуға себепші болған шығар. Себебі көптеген психологтар жекелеген құм түйіршіктерінде жеке тұлғаның нышандық айқындамасын, ал құм массасында – жаһандағы Өмірді көреді. Бәрімізге таныс бұл зат жай ғана - құм. Бірақ шын мәнінде бұл таңғажайып керемет материал. Құм әр түрлі болады. Жеңіл және құрғақ, ауыр және сулы, ол әр түрге ыңғайланады. Бірақ бұл құмнан жасалған фигураларда шашылып, тіл алмай қоюы да мүмкін. Балалар сағат сайын үйлер, фигуралар жасап немесе жай ғана құмның үстімен жүруіде мүмкін. Ғаламторда құм жайлы көптеген мағлұматтар бар. Соның ішінде менің тапқаным құммен ойын туралы **1929 жылы** Англияның педиатры **Маргарет Ловенфельд** жазған екен. Арнайы құм салынған ыдыста балалар өздеріне ұнаған фигуралармен суды пайдалана

отырып, әр түрлі композициялар жасаған. Балалар өзерінің жасағандарын «менің әлемім»деген екен және Ловенфельд өзінің техникасын «Әлемнің құрылуы» деп атаған екен.

К. Г Юнг «Саусақ бұлшық еттері жақсы дамыған баланың тілі, психологиялық функциясы, шығармашылық қабілеті өте жақсы дамиды»- дейді. Олай болса, көбіне балалар құммен ойнағанды жақсы көреді. Құммен әртүрлі бейнелер салып, тұрмыстық заттар жасап, бір-бірімен әңгімелесіп, бірін-бірі қолдап, біріге отырып жұмыс жасайды.

Құм терапиясы тәжірибе жүзінде 1920 жылдың соңында пайдаланыла бастады. Алғашқыда, бұл жұмысты белгілі психотерапевттер Анна Фрейд, Эрик Эриксон тәжірибеде қолданды. К.Юнг белсенді елестету техникасы құм терапиясының теориялық негізін құрайтынын анықтады. Құм терапиясы баланың шығармашылық қабілетіне әсер етеді[2].

әл-Фараби атындағы Қазақ Ұлттық университетінің әлеуметтік педагогика және өзін-өзі тану мамандығының 3 курс студенттері «Арт-терапия: девиантты мінез-құлықты балалармен жұмыс» курсы сабағында құм терапиясы үстінде.

«Арт-терапия: девиантты мінез-құлықты балалармен жұмыс» курсы барысында студенттер өзіндік жұмыстарын Алматы қаласындағы №144 жалпы білім беретін мектептің 3 сынып оқушыларына жүргізіп өз тәжірибелерін шыңдады.

Арт - терапияны қандай жаста да қолданған кезде адам ішкі жан-дүниесіндегі жағдайларды проекциялайды және рөлдік ойындарда немесе шығармашылық формада өзінің жеке өзіндік тәжірибесінің көрінісін береді және оны өз тәжірибелерінде жүзеге асырып отыруға лайықты жағдаяттармен ойында қиял арқылы сипаттап елестетеді, соған сәйкес сезімдері қимыл-қозғалыстарынан көрініп отырады.

Шығармашылық қабілет әрекеттің белгілі түрімен айналысқанда ғана бейімділікке айналады. Ұлы ойшыл Кіші Сенека: «Адам өз қабілетінің қандай екенін бір іске кіріскенде ғана біледі», - депті. Шынымен адам бойында қабілет бар. Оны ашып көрсету оны адам өмірлік іс-әрекетіне айналдыру қиын. Сол себепті әр уақытта өз ісіне мән беріп, одан қорытынды шығара білуі қажет.

Оқушының шығармашылық қабілетін дамытуда тәрбие сағаттарында жоғарыда атап өткен арт-терапияның ыңғайына қарай қолдануға болады.

Ертегі терапия – адамның өзін бейнелеу мен өзін-өзі тануда кең көлемді қолайлылықтың көзі болғандықтан, адамдардың жағымсыз әсерлерден босануға, оң әсерлі эмоциялардың көрінуіне, тығырықты, ішкі конфликтілі жағдайларынан шығуға және де белсенді өмір позициясын құруға жол ашады. Ертегімен терапия жүгізу - адамзат дамуындағы тәжірибелік психологияның ең бір көне әдістерінің бірі және қазіргі заманғы ғылым

тәжірибесіндегі жаңа, жас әдістедің бірі болып табылады. Көптеген зерттеу жұмыстары көрсеткендей - ертегідегі теңестірулер, яғни, метафора, адамның бейсаналы күйіне тікелей әсерін тигізеді. Ескеретін жағдай, метафора әсері терең әрі тұрақты деңгейде жүреді. Метафоралық ғажайып әсерлер жеке тұлғаның өзіндік, жекелік ресурстарын белсендіре түседі. Көптеген образдар, метафора тілдері қоршаған ортамен өзара қарым-қатынас орнатудың жаңа мүмкіндіктерін ашады, адам санасын оятып, белсендіреді. Ертегі терапиясы – ертегімен жұмыс істеу баланы емдеу мен көмек беруге тікелей бағытталған. Ертегі терапиясы балаға өмірлік қиыншылықтары мен проблемаларына шешім тауып, ертегімен жұмыс істей алатындай (оқи отырып, ойдан шығарып, ойнап көрсетіп, жалғастырып) жағдай жасайды. Сабақта әңгімелеу бөлімінде ертегілерді жартылай айтып, әр қарай ойдан шығартып, өз ойынша жалғастырып, сахналатып отырамын. Ертегі арқылы баланың ойы, қиялы дамиды, көңіл-күйі көтеріледі. Ертегідегі әр бір кейіпкер болып ойнау адамға қосымша күштерді меңгертіп, тұлға бойындағы шығармашылық қабілеттерді шыңдайды. Сонымен қатар, топпен де, жеке де жұмыс жасауға үйретеді[3].

Фототерапия – соңғы жылдары қолданысқа енген арт-терапияның жаңа түрі. Ең алғаш 1970 жылы АҚШ пен Канадада қолданыла бастады. Ол фото арқылы түзету және де психологиялық мәселелерді шешуде, сонымен қатар жеке тұлғалық дамуында жүргізіледі. Фототерапия дайын суреттермен немесе қатысушылардың өздері арнайы фотокамерамен түсірген суреттері арқылы жүргізіледі. Фототерапияның негізгі мазмұны қатысушылардың фотографиялық образдарды қабылдауы немесе түрлі шығармашылық әрекеттерге баулу. Ол бір оқиғаны ойлап табу, сурет салу, коллаж жасау, суреттермен түрлі фигуралар жасау, т.б. арқылы жүзеге асады.

Фототерапияның техникаларын, жаттығулары мен ойындарын олардың мақсаты мен бағытына қарай кураторлық сағаттарда студенттерді алты топқа бөлеміз:

А тобы – (есте сақтау, ойлау, назарын аудару, ұсақ моториканы дамыту мақсатында қолданылатын техникалар мен жаттығулар)

Б тобы – сезімдер мен эмоцияны, олардың шығуы мен көрсету техникасы. Мұнда өзін – өзі басқару мен көрсету, ішкі ресурстардың ашылу техникасы да кіреді.

В тобы – (өзінді қабылдау) мұнда өзіндік менін зерттеу және ішкі әлемін тануға көмектесетін техникалар жатады.

Г тобы – жұптық жұмыстарға арналған техникалар.

Д тобы – проблеманы шешуде қатысушылардың бірігіп жұмыс жасау техникалары.

Е тобы – арт –терапияның басқа әдістеріме байланысты техникалармен байланысты қолданылады.

Маска терапия - емделушінің ішкі мен күйзелістерін масканың жансыз материясына аударуға негізделген, психологиялық жұмыстың ежелден келе жатқан тәсілі болып табылады. сана сезімдегі көп жылдық қорқыныштар, реніш, кінәдан сана сезімді босата отырып, өмірді жақсы арнаға бұру негізінде қолданады. Бұл терапия түрін алғаш рет психиатр Гагик Назлоян 20 жыл бұрын өзінің жұмысында қолдана бастады. Оның айтуы бойынша масканы тағу өзінің бетінен, тұлғасынан уақытша бас тарту деп түсіндірген. Уақытша болса да, адам өзін басқа біреудің орнына қойып көре алады. Масканы таққанда, адам іштей өзін тыныштықта сезініп, қорқыныш сезімінен арылады, себебі, мені ешкім танымайды, мен не айтсам да олар менің кім екенімді білмей қалады деген ой адамға, өзіне деген сенімдікті тудырады. дегенмен, масканы киіп басқа адамның кейпіне ену, көбінесе адамның өзін-өзі алдауы болып саналады деген.

Коллаж (франц. collage – жапсыру, желімдеу)- деген мағынаны білдіреді. Суретшілер түрлі матаның, қағаз, газеттің қиындыларын, әйнек, түйме, фольга, ағаш қалдықтарын, т.б. пайдаланып (жапсырып, желімдеп), шығармашылық жетістіктерге жеткен.

Кейіннен коллаж көркемдеу-безендіру саласында қолданылатын болды. Сонымен қатар Коллаж балалар шығармашылығында кең қолдау тапқан өнерге айналды. Олардың ой-өрісінің шыңдалуына үлкен әсер етті. Коллажды алғаш дамытқандардың ішінде суретші Пикассоның үлесі зор болды.

Матадан, киізден жасалған жапсырма өнері баланың ой-өрісін, қабілетін, шығармашылық шеберлігін арттырады. Жапсырма өнері оқушыларды үнемділікке, ұқыптылыққа, әсемдікті қолдан жасауға, әдемілікті сүйе білуге тәрбиелейді. Жапсырма өнері қазіргі кезде сәндік интерьер ретінде қолданамыз.

Сурет салумен, мүсіндеумен, аппликациялаумен айналыса отырып, балалар түрлі материалдарды (қағаз, бояу, балшық, бор т.б.) біледі, олардың қасиеттерімен, әсерлеу мүмкіншілігімен танысады, олармен жұмыс істеу дағдыларына ие болады. Балалар сондай-ақ адамдардың іс-әрекеттеріндегі кейбір құралдармен жұмыс істеу тәжірибесін үйренеді. Ал осы әрекеттерді меңгеру балалардың ақыл-ойының дамуына септігін тигізетіні белгілі.

«Аппликация» атауы латынның «жабыстыру», «қиыстыру» деген сөзінен шыққан. Аппликация қолданылатын материалына қарай үшке бөліп қарастырылады.

- түрлі қағаздардан орындалатын аппликация,
- әр түрлі мата, киіз, тері, шүберек қолданумен орындалатын аппликация
- табиғи материал (сабан, ши, қамыс, т.б.) қолдану арқылы орындалатын аппликация.

Квиллинг - қағазды жіңішке әрі ұзыншалап қиып, оны шиыршықтап (спираль тәрізді), түрлі формаға келтіріп жасайтын қолөнер жұмысы. Кажетгі құрал - жабдықтар: түрлі-түсті қағаздар, қайшы, желім, сызғыш, жіңішке таяқша және фантазия.

Оригами (жапонша - «бүктелген қағаз») – ежелден келе жатқан қағаздан әр түрлі пішіндер жасау өнері. Бұл қолөнер түрі қағаздың алғашқы отаны – Қытай мемлекетінен бастау алады. Алғашқы кезде оригамиге тек жоғарғы мансапты бай-ауқаттылар ғана қол жеткізген болатын. Екінші дүниежүзілік соғысынан кейін оригами Шығыс, Еуропа және Америкаға дейін тарала бастады. Оригамидің ең қарапайым түрі шаршы пішінді қағаздан жасалады.

Қазіргі таңдағы көптеген зерттеулердің нәтижелеріне сүйенер болсақ, арттерапияның, яғни, өнер арқылы терапия жүргізудің пайдалы емдік мақсаттағы терапия екенін түсіндіріп, дәлелдеп отыр. Оларға қысқаша тоқталып кетер болсақ:

- Әлеуметтік ортада туындап отыратын көңіл-күйдегі агрессивті сезімдерден босаңсу. Сурет салу, көркем сурет, түрлі-түсті қасқалармен глинаны пайдалана отырып мүсіндер жасау – адам бойындағы психикалық қысымдардан босаңсуына пайдасын тигізетін ең бір зиянсыз әдіс.

- Психотерапияны жүргізудің вербальды түріне қарағанда, көптеген бейнелердің көмегімен ішкі уайымдаулар мен санасыз түрде кикілжіңге түсу себептерін сыртқа шығару оңайырақ болады. Яғни, терапияның тиімді әрі пайдалы жақтары осыдан байқалады. Сонымен қатар терапия барысын алға, жағымды жағынан ілгерілеуін тездетеді.

-Терапия жүргізу процесінде диагностикалық жұмыстармен интерпретация жасаудың негізгі мүмкіндіктерін нақты беріп отырады. Клиенттің жасап шығарған творчестволық туындыларының шындықтағы бар нәрсе екенін ол өзі жоққа шығара алмайды. Клиенттің шығармашылық жұмысының стилі мен мазмұны ол жөнінде терапевтке көптеген ақпарат беріп отырады. Сонымен қатар туындының авторы терапевтпен бірге интерпретация жасауда көптеген өзіндік үлесін қосады.

-Көптеген арыла алмай жүрген ойлар мен қиын ауыр сезімдермен жұмыс жүргізуге болады. Кейбір уақыттарда үдемелі сезімдер мен қандай да бір наным-сенімдердің себептерін анықтаудың, оны түсіндіре алудың бірден-бір жолы – осы вербальды емес әдіс арқылы қарым-қатынас жасау болып табылады.

-Терапиялық өзара қарым-қатынасты нығайтуға көмегін тигізеді. Топ мүшелерінің творчестволық жұмыстарындағы кейбір элементтерінің ұқсас келуі өзара жағымды сезімдер мен бір-біріне деген эмпатияның қалыптасуын тездетеді.

- Іштей өзін-өзі реттей алушылық пен өзін-өзі бақылай алу сезімінің пайда болуына әсерін тигізеді.

- Өз сезімдеріне зейін қоя отырып, көңіл бөлуін дамытады және нығайтады.

Арт - терапия адамның өзін бейнелеу мен өзін-өзі тану мақсатында қолданған өте тиімді және оқушылардың жағымсыз әсерлерден босануға, оң әсерлі эмоциялардың көрінуіне, тығырықты, ішкі конфликтілі жағдайларынан шығуға және де белсенді өмір позициясын құруға жол ашады.

Пайдаланған әдебиеттер тізімі:

1. Мадалиева З.Б., Көмекбаева Л.К., Сүлеймен М.М. Арт – терапия: әдістемелік нұсқаулық. / Алматы, «Қазақ университеті». 2016 ж.
2. Сакович Н. А. Технология игры в песок. Игры на мосту / Н.А. Сакович - СПб.: Речь, 2006.- 176с.
3. Практикум по арт-терапии / под ред. а. и. копытина. - спб.: питер, 2001.- 448 с

АРТ-ТЕРАПИЯ В РАБОТЕ С ДЕТЬМИ ДОШКОЛЬНОГО ВОЗРАСТА (РАЗВИТИЕ МЕЛКОЙ МОТОРИКИ РУКИ СТАРШИХ ДОШКОЛЬНИКОВ)

*Айтпаева А.К. – к.п.н, доцент
кафедры дошкольного образования и
социальной педагогики, КазНПУ имени Абая*

Уровень развития познавательной сферы ребенка находится в прямой зависимости от степени сформированности развития мелкой моторики и общей умелости руки. Мелкая моторика - важный показатель физического и нервно-психического развития дошкольника. Тонкие движения руки способствуют развитию внимания, мышления, памяти, зрительного и слухового восприятия. Мелкая моторика руки тесно взаимодействует с развитием речи, внимания, мышления, памяти, воображения, зрительного и слухового восприятия. Перед тем как рассмотреть особенности развития мелкой моторики руки старших дошкольников рассмотрим развитие познавательной сферы в данном возрасте.